

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.11.2011
SEC(2011) 1403 окончателен

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Придружаващ документ

**Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА**

**за създаване на единна програма за образование, обучение, младеж и спорт за
периода 2014—2020 г. ОБОБЩЕНИЕ И ИНТЕГРИРАНИ ИЗВОДИ**

{COM(2011) 788 окончателен}
{SEC(2011) 1402 окончателен}

Водеща институция: ГД „Образование и култура“ (ЕАС) с подкрепата на Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (ЕАСЕА)

Забележка: Настоящият доклад е обвързващ само за службите на Комисията, участвали в подготовката му, и не предопределя окончателната форма на нито едно от решенията, които Комисията трябва да вземе.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	4
1. Описание на проблема.....	5
2. Обосновка на намесата на ЕС	7
3. Цели на бъдещата намеса	8
4. Варианти	10
5. Основни въздействия на вариантите.....	14
6. Сравнение на вариантите	17
7. Описание на предпочитания вариант.....	24
8. Мониторинг и оценка	27

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ предоставя резюме на четирите оценки на въздействието, обхващащи секторите на образованието, обучението, младежта и спорта.

В четирите оценки на въздействието се проучва функционирането на три съществуващи програми, а при спорта — подготвителните дейности, гласувани от бюджетния орган. Като цяло са проучени задълбочено следните четири варианта: прекратяване на съществуващите дейности или програми; продължаването им в техния сегашен вид; укрепване на целите на текущите програми; и единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта с оглед укрепване на целите и въздействията чрез концентриране и рационализирана структура.

Предпочитаният вариант, установен във всяка една от четирите оценки на въздействието, е обединението в единна програма, което е в съответствие с решението на Комисията относно многогодишната финансова рамка, прието на 29 юни 2011 г. Този предпочитан вариант би бил най-съгласуван и рентабилен поради следните основни причини:

1. Той отговаря на необходимостта от увеличаване на инвестициите на ЕС в областта на образованието и обучението във време на финансова и икономическа криза, тъй като икономическият растеж зависи от наличието на висококвалифицирани работници и на мобилизацията на уменията и компетенциите на безработните лица;
2. Той е насочен към и развива онези дейности, идентифицирани в текущите програми като дейностите с най-високата европейска добавена стойност и най-силен умножаващ ефект, което води до осезаемо въздействие върху европейските системи на образование и обучение, а оттам и значително увеличена възвращаемост на инвестициите;
3. Концентрирането на усилия в рамките на новата рационализирана структура на програмата ще даде възможност за по-широкообхватни полезни взаимодействия между съществуващите програми и различни образователни сектори, като по този начин се насърчава ученето през целия живот като образователен подход, увеличава се съгласуваността и се подобрява достъпът до потенциални бенефициери посредством рационализиран набор от ключови интердисциплинарни дейности;
4. Освен сътрудничество между самите образователни институции, този вариант е насочен в по-голяма степен към решаващата роля на образованието и човешкия капитал за иновациите чрез насърчаване на партньорствата между образованието и бизнеса, като се набляга на отличните постижения в преподаването и ученето, годността за заетост и предприемачеството;
5. На последно място този вариант води до рационализация и опростяване на изпълнението и управленските процедури, като предлага значителни възможности за намаляване на разходите по изпълнението — с до 40 % в сравнение с общата сума на разходите за изпълнението на текущите програми (т.е. „Учене през целия живот“, „Младежта в действие“ и програмите за сътрудничество във висшето образование с държави извън ЕС).

Настоящото резюме обединява ключовите елементи на четирите оценки на въздействие; всички подробности се съдържат в отделните оценки на въздействието.

1. ОПИСАНИЕ НА ПРОБЛЕМА

Без значително инвестиране в човешкия капитал, образованието и таланта на европейските граждани, няма да бъдат изпълнени стремежите и водещите цели на стратегията „Европа 2020“. Настоящият икономически климат и нарастващата световна конкуренция за висококвалифицирани служители, създаването на стойност и растежът изискват радикална и мащабна реформа на системите за образование и обучение, насочена към създаване на компетенции.

В доклад¹ относно източниците на растеж, представен от полското председателство на Съюза, се препоръчва увеличаване на финансирането на програми, които подкрепят мобилността на студентите, младите изследователи и служители (напр. „Еразъм“, „Мария Кюри“), като се посочва, че нарастването на дела на хората с висше образование до 40 % ще допринесе за увеличаване на БНП на глава от населението в ЕС с 4 %.

Опитът от текущите програми показва, че бюджетната подкрепа на ЕС може да допринесе значително за подобряването на подготвеността на гражданите на ЕС за пазара на труда и професионалния живот и за справянето с ключови проблеми на системите за образование и обучение: големия процент на преждевременно напусналите училище лица, ниски постижения в основни умения и ключови компетенции, недостатъчно участие във висшето образование и професионалното обучение, недостатъчно участие на възрастни лица в образованието и обучението, недостатъчни възможности за обучение на образователния персонал и ниски равнища на предприемачество и творчество сред младите хора. Подкрепата на ЕС също така може да спомогне за намаляване на неравенството при осигуряването на и достъпа до образование, по-специално по отношение на хората в неравностойно положение, хората със специални потребности и неравенството между половете в сектора на образованието и обучението. По същия начин подкрепата на ЕС може да допринесе за развитието на социалния капитал сред младежта, за овластяването на младите хора и за тяхната способност да участват активно в обществото в съответствие с новия Договор.

Като се имат предвид поуките от текущите програми, компетенциите на ЕС и предимствата и ограниченията на намесата чрез финансови инструменти на ЕС, както и мненията, изразени по време на консултацията със заинтересованите страни, **подкрепата на ЕС в областта на образованието и обучението, младежта и спорта в МФР за периода 2014—2020 г. следва да е насочена главно към поредица от ключови въпроси и проблеми:**

- Необходимостта от развитие на транснационалната мобилност и на европейското пространство на образование и обучение:

Системата за признаване и прехвърляемост на квалификациите и компетенциите, нужна за изграждането на европейското пространство на образование и обучение, все още не е достатъчно развита. Участието в действията за мобилност по програмата „Образование и обучение“ не е напълно свързано с приоритетите на политиките в областта на образованието и обучението, както са формулирани в стратегията „Европа 2020“ и в Стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението (ЕСЕТ 2020) — например с необходимостта да се допринесе за приемането на инструменти за признаване и трансфер на резултати от обучението. По подобен начин е налице недостатъчна връзка между мобилността и институционалната рамка, например като част от едно по-широкообхватно усилие за интернационализация. Съществуват и други

1

„Към европейски консенсус за растежа“ (Towards a European consensus on growth), октомври 2011 г.

пречки пред свързаната с обучението мобилност, особено по отношение на езиците. Освен това е налице фрагментирано и непостоянно осигуряване на възможности за младите хора в областта на неформалното учене и младежката заетост.

- Необходимостта от насърчаване на сътрудничеството между институциите и затвърждаване на мястото на Европа в световната надпревара за отлични постижения и равнопоставеност в сферата на образованието и обучението:

Разработването на съвместни транснационални планове за институциите в областта на образованието и обучението не е напреднало в достатъчна степен. ЕС не е достатъчно привлекателен като световна образователна дестинация и отстъпва пред други индустриализирани и развиващи се страни. Признаването на неформалното учене, младежките трудови дейности и резултати е ограничено, както е ограничен и обменът на практики в тази област. Педагогическата иновативност и обменът на най-добри практики, включително използването на идеи, идващи от програмите на ЕС за научноизследователска и развойна дейност, не са достатъчни. Бизнесът и научноизследователската дейност не са добре свързани с областта на образованието и обучението, така че да се гарантира съвместният им принос към определянето на образователните политики и инструменти.

- Необходимостта от подкрепа на процеса за модернизация на университети извън ЕС:

ЕС се нуждае от продуктивни партньори, здрави икономики, не само като източници на иновативност, но също така и като пазари за европейските стоки и услуги. Лошото качество на системите им за висше образование ограничава способността им за растеж и сътрудничество с ЕС.

- Необходимостта от основан на доказателства анализ, който да подкрепи реформата и модернизацията на системите за образование, както и развитието на младежката заетост:

Събирането на данни, техният анализ и използване — включително в рамките на отворения метод на координация (ОМК) и управлението, залегнало в „Европа 2020“ — за разработване на основани на доказателства политики и реформи е недостатъчно. Осигуряването на инструменти за политики и партньорско съпоставяне/натиск за планиране на интелигентни инвестиции в областите на образованието, обучението и младежта, е недостатъчно.

- Необходимостта да се намали неравенството при осигуряването на и достъпа до възможности за учене, свързано с пола, хората в неравностойно положение и хората със специални потребности.
- Необходимостта да се гарантира активното и градивно участие на младите хора в обществото и в демократичния живот.
- Необходимостта да се повиши осведомеността и обmena на знания за това как да се решават проблеми, свързани със спорта, предимно на местно и масово ниво и по-специално в областите на доброто управление, укрепващата здравето физическа дейност, социалното приобщаване, насилието и липсата на толерантност, „двойните кариери“ и употребата на допинг.

Макар че тези проблеми са свързани с обхвата и съдържанието на подкрепата от ЕС, също така е крайно необходимо успоредното справяне с **ключовите въпроси на европейската добавена стойност, управлението и опростяването**. Въпреки че резултатите от междинните оценки на текущите програми и онлайн консултациите със заинтересованите страни отразяват относително високи нива на удовлетворение, съществуват значителни възможности за подобрене, особено като се имат предвид настоящите тежки бюджетни ограничения.

Текущите програми в сферата на образованието, обучението и младежта са прекалено сложни, с твърде много цели и действия, с което се ограничава системното въздействие и по този начин европейската добавена стойност и потенциалната инвестиционна стойност на намесите на ЕС. Например „Учене през целия живот“ (УЦЖ) има 6 подпрограми, повече от 50 цели и над 60 действия. Програмата „Младежта в действие“ е насочена към мобилността и (неформалното) учене на младите хора, макар че приблизително 80 % от средствата на УЦЖ също са предназначени за младежта. Някои действия просто не достигат критичната маса, необходима за постигането на дълготрайно въздействие. Международното сътрудничество във висшето образование също се характеризира с фрагментиране между отделните инструменти на ЕС, изпълняващи сходни цели и действия.

Това **фрагментиране на настоящата подкрепа на ЕС** възпрепятства използването на различни основани на политики и оперативни полезни взаимодействия и също така отстраняването на припокривания в различни образователни сектори от гледна точка на ученето през целия живот, между самите сектори на образованието, обучението и младежта и между последния и други съществени области на политики и източници на финансиране като фондовете за заетост, научноизследователска дейност и иновации и структурните фондове. Освен това фрагментирането излишно увеличава сложността и административната тежест както за заинтересованите страни, така и за органите на ЕС, като в същото време се ограничава обхватът за опростяване и икономии от мащаба.

2. ОБОСНОВКА НА НАМЕСАТА НА ЕС

Дейността на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта има своите правни основания в членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Без да се засяга принципът на субсидиарност, намесата на ЕС следва да цели допълването на действията на държавите-членки, като подкрепя реформата и модернизацията на политиките и като спомага за оказването на системно въздействие съгласно договорените цели на стратегиите „Европа 2020“ и „ЕСЕТ 2020“. В това отношение европейската добавена стойност на новата програма на ЕС, подкрепяща образованието, обучението, младежта (и спорта), се основава на четири основни аспекта:

- **Транснационалният и иновативен характер на нейните дейности и крайните продукти, за чието развитие спомага:** Настоящите действия на държавите-членки остават на национално ниво. Добавената стойност на ЕС се състои в това, че бюджетът на Общността насърчава и подпомага индивидуалната мобилност, сътрудничеството, съдействието и партньорствата между участващите страни и с партньорски страни извън ЕС (по-специално сътрудничеството и мобилността във висшето образование), за да направи възможно ученето и трансфера на знания и иновации между заинтересованите страни, институции, организации и системи в областите на образованието и обучението и младежта.
- **Начинът, по който тя подкрепя сътрудничеството между държавите-членки,** по-специално с помощта на отворения метод на координация. ЕС подкрепя приоритетите, изложени в стратегиите на ЕС, с оглед да съдейства за постигането на консенсус между различните заинтересовани страни по отношение на ролята на помощта за образованието, обучението и младежта за икономическото и социално развитие и с

оглед да допринесе към подобряването на знанията на политическите стратегии и на специалистите в областта на образованието и обучението относно добрите международни практики, включително в сферата на спорта. С цел да повлияе върху системните промени в областта на образованието и обучението, програмата следва да действа като стимул за въвеждането на основни европейски инструменти за мобилност и признаване на квалификациите².

- **Начинът, по който тя допълва националните и международните програми и програмите на ЕС:** Специфичната добавена стойност на подкрепата на ЕС в сравнение с други (национални и международни) програми се състои също така в по-широкия географски обхват на нейните дейности и във факта, че тя насърчава последователното сътрудничество в областите на образованието, обучението, младежта и спорта, както и мобилността и интернационализирането на образованието и обучението. Инициативите на други програми на ЕС, главно на структурните фондове на ЕС, в областта на образованието и обучението, са различни. Дейностите на Европейския социален фонд като цяло са свързани с осигуряването на помощ, насочена към работни места и интегрирането на участниците в пазара на труда, докато бъдещата програма ще предостави възможности за мобилност и за разработване на нови проекти, идеи и умения, които впоследствие могат да бъдат подкрепени и канализирани от ЕСФ. Европейският фонд за регионално развитие може да инвестира в образователната инфраструктура, с което да спомогне за укрепване на общностите и подобряване на достъпа. Изследователската програма за социално-икономически и хуманитарни науки (ГД „Изследвания“ — РП7) играе важна роля в подпомагането на образователните изследвания чрез финансирането на изследователски проекти относно ученето през целия живот, нуждите от умения, образованието, приобщаването на младежите и социално приобщаване, като включва цялата изследователска общност в Европа и извън нея. Следователно по този начин едновременно се постига ясно разграничаване и възможност за полезни взаимодействия и сътрудничество между тези програми.
- **Начинът, по който тя допринася за постигането на системно въздействие:** Един общ за ЕС инструмент може да постигне сериозно системно въздействие, по-специално като служи като лаборатория за изпитване на нови подходи, които могат да вдъхновят национални/регионални програми или да им помогнат да развият транснационално измерение.

Намесата на ЕС следва да спазва принципа за пропорционалност, установен в Договора, като следва да не надхвърля необходимото за постигането на преследваните цели. Тя трябва да се осъществи в обхвата на настоящите рамки на политиките на държавите-членки.

3. ЦЕЛИ НА БЪДЕЩАТА НАМЕСА

Проблемите, установени в докладите на отделните оценки на въздействието, показват, че Европейският съюз и държавите-членки са определили ясни общи цели и политически процеси в областта на образованието, обучението, младежта и спорта: стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението (ЕСЕТ 2020), обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.) и съобщението „Развиване на европейското измерение в спорта“ от 2011 г. Тези политически рамки са напълно приложими и по отношение на МФР за периода 2014—2020 г.; по тази причина основната цел

² Например Europass, Youthpass, Европейската квалификационна рамка (ЕКР) или Европейската система на кредити в професионалното образование и обучение (ECTK).

на бюджетната подкрепа на ЕС в тези области следва да бъде допринасяне към тези стратегии на ЕС; основните свързани показатели за въздействие следва да бъдат съответните водещи цели на „Европа 2020“.

Основни цели

Общата главна цел на програмата е да допринесе за целите на стратегията „Европа 2020“ и на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението (ЕСЕТ 2020), включително за съответните междинни цели, за обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.), за устойчивото развитие на трети страни в областта на висшето образование и за развитието на европейското измерение в спорта.

В отделните оценки на въздействието бяха поставени следните основни цели за бъдеща подкрепа:

Учене през целия живот/образование и обучение: Оправомощаване на хората от всички възрастови групи и социални слоеве чрез принос към разработване на качествени системи за образование и обучение като част от стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и от стратегическата рамка „ЕСЕТ 2020“

Международно сътрудничество във висшето образование: Укрепване на отвореността, иновативността и отличните постижения в образованието с оглед постигане на дълготрайно системно въздействие, изграждане на капацитет и подкрепа на реформирането на институциите в сферата на висшето образование в ЕС и в партньорските страни.

Младежко неформално обучение: Принос към годността за заетост на младите хора, активното им участие в обществото и усещането им за принадлежност към ЕС като начини за подпомагане на развитието на човешкия и социалния капитал и насърчаване на растежа и социалното сближаване в подкрепа на стратегията „Европа 2020“ и стратегията на ЕС за младежта.

Спорт: Развитие на европейското измерение в спорта.

Във всеки един доклад за оценка на въздействието са разработени свързани специфични и оперативни цели с показатели на различни нива. Като пример е дадено резюме на показателите в приложението към оценката на въздействието на „Учене през целия живот“.

4. ВАРИАНТИ

Изследването, проведено в подкрепа на оценките на въздействието, дава възможност да се установи „какво е ефективно и какво не е ефективно“ на базово равнище. Резултатите бяха приложени в процеса за определяне на предпочитания вариант и по този начин напътстваха разпределянето на средствата между отделните обхванати дейности въз основа на предложението на Комисията за многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г.;

По отношение на докладите за оценка на въздействието относно настоящите програми за УЦЖ и младежта бяха разгледани четирите варианта описани по-долу. В двата доклада за оценка на въздействието относно международното сътрудничество във висшето образование и спорта се взема предвид структурата на другите два доклада за оценка на въздействието, и по-специално целите и рационализираната структура на предпочитания за тях вариант (т.е. единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта).

Вариант 3 и до по-голяма степен вариант 4 предлагат възможност за постигане на значителна критична маса от бенефициери и системно въздействие чрез прекратяване на настоящите действия с недостатъчна европейска добавена стойност. Освен това вариант 4 ще осигури по-голямо потенциално въздействие чрез рационализиране в три ключови действия и цялостното проучване на полезните взаимодействия между образователните сектори и младежта.

Някои варианти на съдържанието на политики бяха проучени, но отхвърлени, тъй като противоречат на констатациите от изследванията и/или не биха съответствали на приоритетите на държавите-членки и на ЕС. Освен това теоретично биха могли да се предвидят варианти, основани на други стратегически инструменти. Такива варианти обаче биха попаднали извън мандата за действие на ЕС в съответните области и по тази причина бяха отхвърлени на ранен етап.

Вариант на политика 1: Статукво (базов вариант)

Текущите програми и подпрограми в общи линии ще запазят своите настоящи, независими цели, действия, структури и управленски системи, както и настоящите бюджетни средства. Следователно тези програми като цяло ще бъдат същите като настоящите програми:

- Учене през целия живот
- „Еразмус Мундус“ и други програми за външно сътрудничество във висшето образование
- „Младежта в действие“

Няма да има програма, посветена специално на спорта.

Вариант на политика 2: „Липса на действие“

Съгласно този вариант няма да съществуват разходни програми на ЕС във въпросните области след 2013 г. Ще продължат да се прилагат координирането на политиките и процесите на взаимно учене (т.е. отвореният метод на координация в политиките за образованието и младежта, координация на политиките в спорта). ЕС ще продължи да изпълнява задълженията си съгласно членове 165 и 166 от Договора, което ще наложи някои разходи по осигуряването на информация, анализ и човешки ресурси, за да изпълни своя мандат. Някои свързани със спорта проекти могат да бъдат финансирани в рамките на други програми на ЕС и сходни инструменти като „Обществено здраве“ или чрез ЕСФ. Освен що се отнася до тези проекти, разходите в областите на образованието, обучението и мобилността с цел неформално учене, младежката заетост и транснационалните дейности за сътрудничество ще зависят изцяло от ресурси извън ЕС (по-специално от държавите-членки).

Вариант на политика 3: Укрепване на целите на настоящите програми

Като доразвива силните страни и отстранява недостатъците на настоящите програми, този вариант ще се състои в промяна на насоката на целите на съществуващите отделни програми, за да се осигури по-силна подкрепа на стратегическата рамка „Европа 2020“ и новия политически контекст на ЕС във връзка с образованието, обучението и младежта. Административните звена и структурата на различните (под)програми за образованието, обучението и младежта няма да бъдат променени в интерес на приемствеността. Отделно ще бъде създадена малка спортна програма със скромен бюджет. Промените в настоящите програми ще бъдат съобразени със следните ръководни принципи:

- а) насочване на всяка отделна програма към дейности с най-висока добавена стойност, когато може да се постигне критична маса, и към стабилни условия/стимули, за да се постигнат целите на политиките на Съюза, насочени към системна промяна;
- б) опростяване и рационализиране на действията, подкрепяни от всяка програма, като същевременно се съблюдава обособяването на програмите по категории бенефициери с различни оперативни цели, дейности и т.н.

Ще бъдат прекратени редица дейности, понастоящем финансирани от програмите, т.е. онези, които не разполагат с достатъчно връзки към приоритетите на политиките, евентуално се припокриват с други финансови инструменти на ЕС, водят до високи разходи за управление или не създават достатъчна добавена стойност на ЕС. По-специално програмите ще имат за цел да:

- Оптимизират разходите, свързани с мобилността, включително:

„умножаващата“ мобилност (персонал, учители, работещи с младежи лица),

насоченост към мобилността със силно системно въздействие, по-специално на студентите,

стажове в предприятия с цел да се подпомогне преходът между образованието и работното място, както и да се насърчи предприемаческият дух;

- Подпомагане на взаимното учене, насочвано от отличните постижения и модернизацията на системите както в ЕС, така и в партньорските му страни, включително:

дейности за обучение между равнопоставени партньори,

обмен на добри практики,

разработване на съвместни проекти и иновативни методи,

по-силно сътрудничество с бизнес средите,

стимули за възнаграждаване на отличните постижения в образованието за иновативност и предприемачество;

- Подпомагане на мрежите за политиките по ОМК в държавите-членки и съвместното изпитване на иновативни подходи за провеждане на политики, например по отношение на:

разработване на инструменти на ЕС за прозрачност/прехвърляемост/признаване на квалификации,

анализ, пряко свързан с приоритетите на „Европа 2020“ и Годишния обзор на растежа, както и с Болонския и Копенхагенския процес,

обмен на политики между образователните органи и други заинтересовани страни по отношение на плана за модернизация,

обмен на политики между органите за младежта и други заинтересовани страни в обхвата на Европейската рамка за сътрудничество в сферата на младежта,

политически диалог с трети страни с насоченост към стратегическите партньори.

Отделна програма за спорта би улеснила създаването, обмена и разпространението на знания и добри практики в установените области, както и повишаването на осведомеността по ключови въпроси. Освен това тя ще изгради фактологичната основа за определяне на политиките и ще осигури изграждането на капацитет за спортни организации.

Вариант на политика 4: Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта: укрепване на целите и въздействието чрез концентриране и рационализирана структура.

В този вариант доразвива концепцията на вариант 3, като се използва обхватът за концентриране и опростяване в рамките на съществуващите програми и също така в различните настоящи програми, които имат сходни общи цели, видове действия и механизми за изпълнение. Поради това този вариант ще увеличи потенциала за подобрения, съдържащи се във вариант 3, що се отнася до добавената стойност на ЕС и системното въздействие на дейностите чрез **обединяване** на всички дейности в областите на образованието, обучението и младежта в единна програма. Основната причина за това е, че видовете действия, подпомагани понастоящем в рамките на всяка програма и от отделни подпрограми, могат да бъдат лесно съгласувани и рационализирани, тъй като са сходни в своята същност, а също и че опростяването на действията и изпълнението може да увеличи както въздействието, така и разходната ефективност на подкрепата на ЕС.

Програмата ще включва отделна глава и бюджет за спортните дейности. По този начин ще се избегне ненужното увеличаване на отделни правни основания — в съответствие с общия подход на МФР по отношение на рационализирането и опростяването — като същевременно ще продължи използването както на общите главни цели, така и на потенциала за икономии от мащаба и хармонизирането на административните и управленски процедури.

Единната програма по подразбиране ще задълбочи обсега за системно въздействие и възвръщаемостта на инвестициите чрез концентриране на дейности с европейска добавена стойност и чрез увеличаване на полезните взаимодействия и ограничаване на дублирането в различните сектори и политики. Структурата на и достъпът до програмата ще бъдат до голяма степен опростени и изпълнени чрез три вида действия: мобилност, сътрудничество и дейности, ориентирани към реформиране на политиките. Тя ще бъде усъвършенствана най-вече чрез:

- а) както е посочено за вариант 3, концентриране върху дейностите с най-висока добавена стойност, когато може да се постигне критична маса, и към стабилни условия/стимули, за да се постигнат целите на политиките на Съюза, насочени към системна промяна.
- б) идентифициране на областите на дейност, в които програмата има конкурентно предимство в сравнение с други инструменти или инициативи на ЕС, и идентифициране и използване още на етап проектиране на възможностите за полезни взаимодействия и взаимно допълване между отделните сектори, политически области и други източници на финансиране.
- в) драстично намаляване на сложността на структурата на програмите, установяване на обхвата за икономии от мащаба и опростяване на управлението на програмата, както и улесняване на използването на програмата.

По отношение на механизма на изпълнение програмата ще доразвие настоящите силни страни на системата от национални агенции, както е уточнено по-долу в раздел 6 от настоящия документ.

Целта на този вариант ще бъде да осигури повече гъвкавост и стимули за насърчаване на добавената стойност на ЕС, така че при разпределянето на бюджетни средства между действията, бенефициерите и държавите да се отчете по-добре действителното количествено и качествено представяне. Той също така ще даде възможност за по-широкообхватно използване

на резултатите от изследвания и трансфер на добре разработени иновации/най-добри практики, които са готови за интегриране при програмирането на по-ниско ниво.

Спортните дейности в рамките на програмата ще се възползват от съществуващите механизми на изпълнение, което ще позволи икономии от мащаба (във връзка със създаването на нова, отделна програма успоредно с текущите, както е във вариант 3) и използването на добри практики.

5. ОСНОВНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ НА ВАРИАНТИТЕ

Поради естеството на инициативата въздействията върху околната среда са счетени за незначителни при всички проучени варианти и поради тази причина не бяха проучени по-задълбочено.

Вариант 1: Статукво

Социални въздействия

Програмите ще продължат да бъдат фактор за въвеждането на европейските инструменти за мобилност, подпомагането на развитието на младежката заетост и за интернационализацията на образованието и обучението. Те също така ще дадат възможност за продължаващ принос към политически процеси като Болонския и Копенхагенския процес, Европейската рамка за сътрудничество в сферата на младежта и в по-малка степен ОМК.

При все това ще бъдат достигнати само относително малък брой участници от социално-икономически групи в неравностойно положение, тъй като разходите по мобилността ще възпрепятстват участието им при практическата мобилност.

Икономически въздействия

Програмите ще подобрят в ограничена степен функционирането на единния пазар чрез увеличаване на броя на хората, желаещи да работят в чужбина, и ще повишат прозрачността на квалификациите. По този начин ще бъде оказано положително въздействие върху конкурентостта на европейско ниво в средносрочен и дългосрочен план поради подобряването на равнищата на уменията на населението и по-доброто разпределение на човешкия капитал в Европа чрез мобилност.

Основни права

Програмите ще окажат положително въздействие по отношение на редица основни права като правото на образование и правото на свободно движение. При потоците на мобилност също така ще се отчита езиковото многообразие, тъй като страните, чиито езици не са толкова широко разпространени, участват в потоците на мобилност.

Вариант 2: „Липса на действие“

Социални въздействия

Бъдещите подобрения в областта на мобилността, сътрудничеството и развитието на политиките ще бъдат много по-фрагментирани и двустранни, ще се провеждат в по-малък мащаб и няма да се развиват със същата степен на съгласуваност между държавите-членки на ЕС.

Това ще доведе до пропускане на възможности по отношение на развитието на европейското гражданство и разбирането за европейската интеграция. Тъй като ще изчезнат някои от най-

популярните действия на ЕС за европейските граждани, този вариант ще създаде отрицателна представа за Съюза.

Икономически въздействия

При този вариант може да нарасне бъдещият недостиг на умения, съобразени с пазара на труда, като езикови умения, комуникативни умения и технически умения, което ще доведе до загуба на производителност и конкурентоспособност.

Прекратяването на програмите няма да допринесе за създаването на необходимите за европейските граждани условия да се възползват активно от правото да се придвижват и работят из Европа.

Основни права

Този вариант няма да допринесе за създаването на необходимите за европейските граждани условия да се възползват активно от правото да се придвижват и работят из Европа. При потоците на мобилност езиковото многообразие ще се отчита в по-малка степен, тъй като страните, чиито езици не са толкова широко разпространени, ще участват в по-ограничена степен в потоците на мобилност.

Вариант на политика 3: Укрепване на настоящите програми

Социални въздействия

Ще се увеличат социалните въздействия по отношение на най-значимите проблеми, пред които е изправена Европа в сферата на развитие на уменията. По отношение на социалното сближаване е много вероятно концентрирането на дейностите да облагодетелства онези страни и групи, които са в по-неравностойно положение по отношение на развитието на уменията, по-специално чрез новия акцент върху основните умения.

Ще бъде постигнато по-значително въздействие по отношение на по-малка група приоритети, които са от най-съществено значение, например годността за заетост на младите хора. Това ще увеличи приложимостта на въздействието на програмите по отношение на по-широкообхватното развитие на политиките и критериите. Ще се извършва по-сериозна партньорска дейност с други организации и сектори извън образованието — например производствения и доброволческия сектор.

Очаква се този вариант да доведе до усъвършенстване на наличните умения в краткосрочен план чрез мобилността и в средносрочен план чрез международно учене на професионално и политическо ниво. Той ще засили усещането на бенефициерите, че са европейски граждани, и ще им даде възможност да допринесат към икономическия и социален живот. Насочването към „трудните за въздействие“ групи и групите в неравностойно положение също така може да благоприятства развитието на усещане за европейско гражданство сред онези участници, които традиционно не са ангажирани в нито една транснационална дейност. Освен това засиленото сътрудничество за насърчаване на участието в спорта ще доведе до други потенциални въздействия, например в сферата на здравеопазването.

Икономически въздействия

Икономическите въздействия вероятно ще бъдат положителни, тъй като бъдещата програма ще се справи по по-ефективен начин с проблеми, които създават значителни разходи по отношение на обезщетенията за безработица и активните мерки на пазара на труда, както и със скритите разходи по отношение на загубата на производителност. Дори при умерен принос за намаляване на тези проблеми, бъдещата програма ще гарантира значително понижаване на

разходите и ще увеличи растежа в дългосрочен план. С усъвършенстването на наличните умения Европа ще стане по-привлекателен бизнес център, което ще окаже положително влияние върху интелигентния растеж на европейската икономика.

Основни права

В сравнение с вариант 1 (Статукво) този вариант осигурява допълнително положително въздействие по отношение на основните права, тъй като се отделя повече внимание да се гарантира правото на обучение на всички в ЕС — по-специално на групите в неравностойно положение.

Вариант на политика 4: Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта: укрепване на въздействието чрез концентриране на целите и рационализирана структура.

Социални въздействия

Социалните въздействия, изброени за вариант 3, са приложими и за този вариант, но на по-високо ниво, поради факта, че фрагментирането на програмите и дейностите ограничава възможностите за увеличаване на въздействието, опростяване и ефективност на настоящите програми. Освен това обединяването и значителното опростяване на програмата ще доведе до положително въздействие по отношение на административните разходи и достъпността: повече частни лица, образователни и учебни институции и младежки организации ще могат да кандидатстват за финансиране при създаването на „обслужване на едно гише“ в сферата на мобилността (обединени национални агенции). Новата структура на програмата също така ще улесни развитие на дейностите в различни образователни сектори и по този начин ще спомогне за насърчаването на развитието на ученето през целия живот по по-ефикасен начин.

По подобен начин сливането на настоящите дейности от вида на „Еразъм“ със сходни дейности, провеждани понастоящем чрез отделни програми за сътрудничество във висшето образование с партньорски страни извън ЕС („Еразмус Мундус“, „Темпус“ и т.н.), ще означава по-голяма съгласуваност на сътрудничеството с такива страни, силен стимул за интернационализацията на висшето образование и значително опростяване на управлението и процедурите. Ще има полза за дейностите от сливането с програмата „Младежта в действие“ чрез насърчаване на съвместните действия с други участници от сектора на неформалното образование и целта ще бъде подобро признаване на знанията, уменията и компетенциите, придобити в неформален контекст, от заинтересованите страни в областта на образованието и обучението, както и от работодателите.

Икономически въздействия

Същите като при вариант 3, но в по-голям мащаб, подобно на ситуацията със социалните въздействия. Освен това интегрирането на различни програми ще доведе до значителни икономии от мащаба в сравнение с настоящите отделни управленски структури на УЦЖ, „Еразмус Мундус“ и „Младежта в действие“, като ще даде възможност за по-целенасочено разходване на средствата с по-добро въздействие в областите с голяма европейска добавена стойност.

Основни права

Същите като при вариант 3.

6. СРАВНЕНИЕ НА ВАРИАНТИТЕ

Таблицата по-долу представя съпоставка на установените варианти.

Сравнение на вариантите

Легенда:

	++	+	0	-	--
Сравнение с базовия сценарий	положително	донякъде положително	неутрално	донякъде отрицателно	отрицателно

Критерии	Вариант 1 Статукво	Вариант 2 Липса на действие	Вариант 3 Укрепване на настоящите програми	Вариант 4 Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта	Обяснение на дадените оценки:
Ефективност по отношение на постигането на специфични цели:					
1.Оправомощаване на лица от всички възрастови групи и социални слоеве чрез принос към разработването на качествени системи за образование и обучение като част от стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и от стратегическата рамка „ECET 2020“.	0	--	+	++	Вариант 1: Ще бъдат достигнати само ограничен брой участници от групи в неравностойно положение. Някои страни ще продължат да отчитат слабо участие в инициативата. Ще се запазят настоящата разпокъсаност на действията на ЕС и липсата на фокус и критична маса. Вариант 2: Установените проблеми няма да бъдат решени, като това ще предизвика разпокъсаност и понижаване на конкурентоспособността на ЕС. Вариант 3: Повишената насоченост към уменията и добавената стойност ще допринесе за нарастване на конкурентоспособността на ЕС. Увеличеният обем ще даде възможност за мобилизирането на критична маса за постигането на желаните въздействия. Ще се обърне внимание на идентифицираните проблеми в базовия сценарий , но потенциалът на полезните взаимодействия между различните отделни програми ще остане непроучен.

Критерии	Вариант 1 Статукво	Вариант 2 Липса на действие	Вариант 3 Укрепване на настоящите програми	Вариант 4 Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта	Обяснение на дадените оценки:
					Вариант 4: По същия начин като за вариант 3. Освен това сливането на програмите в една ще насърчи развитието на програмата „Учене през целия живот“ по по-ефективен начин.
2. Укрепване на отвореността и отличните постижения с оглед постигане на дълготрайно системно въздействие, изграждане на капацитет и подкрепа на реформирането на институциите в сферата на висшето образование в ЕС и в партньорските страни.	0	--	+	++	Вариант 1: Разпокъсаността на действията на ЕС ще се запази, като това ще доведе до недостатъчен принос на ЕС по отношение на качеството на висшето образование и реализацията на европейското пространство на висше образование. Някои партньорски страни няма да разполагат с необходимия капацитет във висшето образование, за да изградят взаимно полезно партньорство в ЕС. Вариант 2: Установените проблеми няма да бъдат решени, като това ще предизвика разпокъсаност и понижаване на конкурентоспособността на ЕС. Вариант 3: Ще бъде преодоляно разделението между различните програми за външно сътрудничество на ЕС в областта на висшето образование и това в съчетание с повишения обем значително ще засили системните въздействия. Вариант 4: Освен ползите от вариант 3 този вариант ще улесни допълнително използването на полезните взаимодействия между „Еразъм“ и международните програми за сътрудничество във висшето образование, което ще засили въздействията.
3. Принос към годността за заетост на младите хора, активното им участие в обществото и усещането им за принадлежност към ЕС като начини за подпомагане на	0	--	+	++	Вариант 1: При този вариант няма да бъдат предприети най-ефективните действия по приоритетите на новия политически контекст и препоръките от междинната оценка на „Младежта в действие“, особено що се отнася до укрепване на насочеността към годността за заетост на младите хора без да се губи измерението на тяхното участие; необходимостта допълнително да се изясни подпомагането на младите хора в неравностойно положение; необходимостта да се усъвършенства и

Критерии	Вариант 1 Статукво	Вариант 2 Липса на действие	Вариант 3 Укрепване на настоящите програми	Вариант 4 Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта	Обяснение на дадените оценки:
развитието на човешкия и социален капитал и насърчаване на растежа и социалното сближаване в подкрепа на стратегията „Европа 2020“ и стратегията на ЕС за младежта.					рационализира концепцията и структурата на програмата; възможността да се опростят административните изисквания. Вариант 2: Установените проблеми няма да бъдат решени, като това ще предизвика разпокъсаност и понижаване на конкурентоспособността на ЕС. Вариант 3: Този вариант ще включва насочване към действията с най-висока добавена стойност, които създават най-силните умножаващи ефекти. Освен това ще бъде постигнато по-добро съгласуване с приоритетите на политиките. Тези подобрения обаче ще бъдат ограничени до онова, което може да се постигне в рамките на всяка отделна програма. Вариант 4: Освен ползите от вариант 3 този вариант ще осигури допълнителни полезни взаимодействия и взаимно обогатяване на знанията с областта на формалното образование, което ще доведе до положително въздействие по отношение на насърчаването и признаването на младежката заетост и възможностите за образование за младите хора.
4. Развитие на европейското измерение в спорта.	0	N/A	+	+	Вариант 1: Проблемите, идентифицирани в областта на осведомеността и споделянето на знания, ще останат нерешени. Вариант 2: N/A (нови дейности, следователно идентичен с вариант 1) Вариант 3: При този вариант ще бъде обърнато внимание на идентифицираните проблеми чрез насърчаване на създаването на рамка за заинтересованите страни с цел сътрудничество по отношение на важните проблеми, установени в областта на спорта, например употребата на допинг и ниските равнища на участие в спортните дейности. Очаква се планираните мерки да имат голям „ефект на лоста“ и висока добавена стойност на ЕС.

Критерии	Вариант 1 Статукво	Вариант 2 Липса на действие	Вариант 3 Укрепване на настоящите програми	Вариант 4 Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта	Обяснение на дадените оценки:
					Вариант 4: Също като вариант 3.
5. Ефикасност/разходна ефективност по отношение на:					
А) Разходите по изпълнението (като се имат предвид мерките за опростяване);	0	N/A	+	++	Вариант 1: Тъй като е възможно да се подобри ефективността, свързана със структурата на настоящите програми и също така с техните управленски структури/разходи, разходната ефективност на този вариант е средна. Вариант 2: Въпреки че разходите по изпълнението на този вариант ще бъдат незначителни, ефективността на този вариант е толкова ниска, че оценката на разходната ефективност е безполезна и много трудна. Вариант 3: Този вариант включва относително високо ниво на разходна ефективност по отношение на разходите по изпълнението, като ефективността е по-висока в сравнение с базовия сценарий. При все това, тъй като настоящата фрагментирана управленска структура се запазва до голяма степен (освен интегрирането на програмите за външно сътрудничество), все още има възможности за подобрения. Вариант 4: Тъй като опростяването на управленската структура подобрява икономии от мащаба и по този начин значително увеличава спестяванията, разходната ефективност на изпълнението му е много висока.
Б) Бюджет на ЕС	0	N/A	+	++	Вариант 1: Като се има предвид разпокъсаността на действията на ЕС, базовият сценарий предлага само средно ниво на разходна ефективност по отношение на бюджета на ЕС. Вариант 2: Въпреки че разходите по изпълнението на този вариант ще бъдат незначителни, ефективността на този вариант е толкова ниска, че оценката на

Критерии	Вариант 1 Статукво	Вариант 2 Липса на действие	Вариант 3 Укрепване на настоящите програми	Вариант 4 Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта	Обяснение на дадените оценки:
					разходната ефективност е безполезна и много трудна. Вариант 3: Като се има предвид повишената насоченост към действия с висока добавена стойност и мобилизирането на критична маса поради увеличения обем на тези действия, разходната ефективност по отношение на бюджета на ЕС се счита за висока. Вариант 4: Освен ползите от вариант 3 използването на полезните взаимодействия между програмата за младежта и програмата „Учене през целия живот“ и между УЦЖ („Еразъм“) и настоящите програми на ЕС за международно сътрудничество във висшето образование ще осигури възможност за опростяване на управлението и икономии от мащаба в механизмите на изпълнение, което ще доведе до по-висока разходна ефективност по отношение на бюджета на ЕС.
6. Съгласуваност (със стратегически цели и т.н.):	0	--	+	++	Вариант 1: Базовият сценарий води до известна несъгласуваност с целите на политиките на ЕС и действията на държавите-членки. Вариант 2: Съгласуваността ще бъде засегната в значителна степен: държавите-членки ще бъдат оставени да решават как да изпълняват стратегическите цели и приоритети на „Европа 2020“ и „ЕСЕТ 2020“. Освен това осъществимостта на този вариант ще бъде много ограничена, тъй като ще противоречи на възгледите на повечето заинтересовани страни. Вариант 3: Ще предостави възможност за по-силна съгласуваност с политическите приоритети на ЕС и действията на държавите-членки. Вариант 4: Също като вариант 3. Освен това вътрешната съгласуваност ще бъде засилена в значителна степен чрез интегрирането на четирите програми и намаляването на случаите на припокриване и при този вариант се взема под внимание стратегията на Комисията за опростяване на структурите на програмите

Критерии	Вариант 1 Статукво	Вариант 2 Липса на действие	Вариант 3 Укрепване на настоящите програми	Вариант 4 Единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта	Обяснение на дадените оценки:
					на ЕС.

Заклучение: Въз основа на горното съпоставяне **вариант 4** ясно се очертава като най-добрият вариант; подробно описание на този вариант е осигурено в следващата част.

7. ОПИСАНИЕ НА ПРЕДПОЧИТАНИЯ ВАРИАНТ

Програмата „Учене през целия живот“, настоящите програми за международно сътрудничество във висшето образование като „Еразмус Мундус“, „Темпус“, „Alfa“ и „EduLink“, както и програмата „Младежта в действие“ предоставят подкрепа за структури, които осигуряват формално или неформално обучение, и извършват това чрез разнообразни дейности, проекти и т.н., които могат да бъдат обобщени в три ключови вида дейности:

- подпомагане на свързаната с обучение мобилност на отделни лица;
- подпомагане на институционалното сътрудничество за иновативност и добри практики; и
- подпомагане на реформата в политиките.

Съществуващите действия по отношение на спорта са насочени главно към диалога по политиките, а в последно време и към проекти за сътрудничество в рамката на настоящите подготвителни дейности.

Интегрирането на всички настоящи разпокъсани програми на ЕС в една обща, опростена и прозрачна структура ще даде възможност новата програма да създаде подобрени полезни взаимодействия между формалното и неформалното образование на всички нива, като по този начин ще укрепи перспективата за учене през целия живот и други политики. Наличието на интегрирана програма, насочена към ограничен брой ключови интердисциплинарни дейности, структурно ще задълбочи възможностите за системно въздействие и високата възвращаемост на инвестициите чрез концентрирането на дейности с европейска добавена стойност. Освен това тя ще включва важно международно измерение, като ще укрепи позицията на Европа като дестинация на отлични постижения, като популяризатор на модернизацията на системите и институциите и като важен участник в областта на образованието на световно ниво при същевременно насърчаване на преподаването и изследванията във връзка с европейската интеграция. Програмата също така ще подпомага дейности в областта на спорта, които ще имат полза от продължаването на съществуващите управленски структури и ноу-хау.

Както е описано подробно в доклада за оценката на въздействието, свързан с образованието и обучението в рамките на настоящата УЦЖ, бъдещата програма следва да бъде изпълнена чрез три ключови вида дейности, а именно: свързана с обучение мобилност на частни лица, сътрудничество за иновативност и добри практики и подкрепа на реформите в политиките.

Всички съответни дейности, финансирани от настоящите програми, обхванати от сливането, попадат в един от тези три ключови вида действия³. Тяхното обединяване ще даде възможност за опростяване и за по-голяма видимост на подкрепата на ЕС. Например университет, който организира мобилност към и от него за европейски и неевропейски студенти и за учители, ще бъде в състояние да представи единно досие, като следва единен ръководен принцип и набор от правила вместо настоящите 4 и 5 такива.

Вариантът също така ще предложи най-високата стойност срещу вложените средства по отношение на административните разходи за управление на програмата. Кумулативният ефект от пренасочването на концентрацията, рационализирането и използването на икономии от

³ Освен за дейностите, свързани със спорта, които понастоящем са включени в подготвителните действия, и с „Жан Моне“, при които има полза от специфичен структурен дизайн.

мащаба ще доведе до по-голяма ефикасност и ефективност в системата за изпълнение по цялата верига — от Комисията до крайните бенефициери, като се премине през националните агенции и изпълнителната агенция. Кумулативните спестявания от административни разходи могат да бъдат неокончателно оценени на 40 % за Комисията и националните агенции в сравнение със настоящата ситуация.

Опростената и рационализирана структура вследствие на това ще може лесно да се увеличава с ниски пределни разходи и увеличаване на бюджета в размер на 70 % съгласно предложението в съобщението относно МФР, и ще може да се финансира с настоящия обем на ресурсите. За съществуващите понастоящем програми 1 ЕПРВ (еквивалент на пълно работно време) отговаря за около 20 млн. EUR. Със сливането на програмите и предвижданите подобрения 1 ЕПРВ ще може да отговаря за 32 млн. EUR. За всяка една от предвидените дейности следва да се прилагат следните принципи:

1. Свързана с обучение мобилност на частни лица

- Действието за мобилност ще цели да подкрепи мобилността на учещите и доставчиците на обучение (включително към и от страни извън ЕС) с цел предприемане на периоди на учене, обучение, преподаване, стаж, доброволчески или младежки дейности в партньорска институция/организация в чужбина.
- Образователните и учебните институции и младежките организации ще кандидатстват за безвъзмездни помощи за мобилност в националната агенция⁴ в тяхната страна. Националните агенции ще отпускат безвъзмездни помощи за мобилност само чрез институциите и вече няма да отпускат безвъзмездни помощи на индивидуални служители или студенти. Безвъзмездната помощ ще обхваща действителните безвъзмездни помощи за мобилност и помощ за институциите за организирането на висококачествена мобилност.
- За да отговори на критериите за безвъзмездни помощи за мобилност, организацията ще трябва да докаже, че е спазила условията за висококачествена мобилност.
- За мобилност между институции в участваща и трета страна безвъзмездната помощ ще се управлява от институцията в участващата страна както за входящата, така и за изходящата мобилност. Няма да бъдат създавани национални агенции в трети страни.

Ползи:

Националните агенции ще започнат да извършват „обслужване на едно гише“ за мобилността в ЕС, като ще бъдат лесни за разбиране и достъп.

Националните агенции ще управляват само договори с институции (за разлика от частни лица, както е понастоящем).

Институциите бенефициери ще трябва да подобрят качеството на мобилността, като това ще бъде условие за участие.

2. Институционално сътрудничество за иновативност и добри практики

- Транснационалните проекти за сътрудничество ще са насочени към 1) развитие на иновативността и/или 2) трансфер и прилагане на иновативни практики, включително разработване на уеб платформи, доразвиващи успешния пример за побратимяване на училища с използване на електронни средства за комуникация (e-twinning) и/или 3)

⁴ Вече съществуват национални агенции във всяка една от участващите страни.

модернизиране на системи и институции, особено в областта на висшето образование, в рамките на и извън ЕС.

- Координиращата организация ще кандидатства от името на партньорството по даден проект като цяло за безвъзмездна помощ пред националната агенция в собствената си страна или пред изпълнителната агенция. Безвъзмездната помощ ще обхваща дейности по разработване и мобилност, различни от такива с цел учене, обучение, преподаване, стаж (виж „1. Свързана с обучение мобилност на частни лица“ по-горе).
- За да отговори на критериите за отпускане на безвъзмездна помощ по проект, координиращата организация ще трябва да докаже, че 1) е сключила необходимите споразумения за сътрудничество с своите партньорски организации и че 2) те разполагат с капацитета да предприемат предвижданите дейности по проекта.
- В зависимост от сектора сътрудничеството с бизнеса, регионалните органи и други уместни участници може да бъде условие за участие. Сътрудничеството между секторите ще счита за сериозен плюс. Насърчава се участието на партньори от трети страни.
- Управлението трябва да се поделя между националните агенции и на равнище ЕС с евентуално възлагане на управлението на изпълнителна агенция.

Предимства:

Лесен достъп благодарение на хармонизирането на действия, насочени към една и съща целева аудитория (напр. университети), но които понастоящем се управляват от различни органи с различни правила и инструменти.

Участието на организации от трети страни ще гарантира, че образованието и обучението в ЕС могат да се възползват максимално от иновативността и добрите практики на световно ниво. Активното сътрудничество с бизнеса ще помогне на институциите да разработят начини на преподаване и обучение, насочени към уменията и компетентностите, необходими на пазара на труда.

3. Подкрепа на реформата в политиките

- Действието за подпомагане на политиките ще цели 1) разработване и управление на политики и иновации отгоре надолу; 2) разработване на и експериментиране с инструменти на ЕС за подкрепа на политиките; 3) осигуряване на международния обмен и съпоставяне на най-добрите практики.
- Действието за подпомагане на политиките ще финансира дейностите по ОМК и политически инициативи като Болонския и Копенхагенския процес, стратегията за младежта, както и ще подпомогне инструменти като Европейската система за трансфер и натрупване на кредити, Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение, Youthpass, европейските мрежи и т.н.
- Финансовата помощ ще се предоставя чрез договори за услуги или безвъзмездни помощи. Както договорите за услуги, така и безвъзмездните помощи могат да се предоставят на консорциуми/партньорства и индивидуални организации.
- Управлението ще бъде централизирано на равнище ЕС с евентуално възлагане на управлението на изпълнителна агенция.

Осигуряване на „ефекта на лоста“ посредством иновативен финансов инструмент за магистри

Една подробна оценка на специфичната ситуация, в която се намират магистрите в държавите-членки, анализ на схеми за финансиране на ЕС и на държави извън ЕС за тези студенти, както и цялостно независимо изследване на осъществимостта подчертават възможността за разработване на иновативен нов финансов инструмент в рамките на предпочитания вариант за единна програма.

Механизмът на ЕС за гарантиране на студентски заеми, описан чрез синтез в приложението към оценката на въздействието относно „Учене през целия живот“, ще допринесе за значителното увеличение на „ефекта на лоста“ от инвестициите (изчисленията показват коефициент между 6 и 8). Например 100 млн. EUR годишно от бюджета на ЕС могат да генерират заеми на стойност общо поне 600 млн. EUR годишно, което означава около 55 000 заемополучатели. Факторът, който има решаващо значение за успеха на всяка схема за заеми, била тя национална или транснационална, е степента на изплащането на заемите: мобилността на студентите води до повишаване на мобилността на пазара на труда и изплащането на заемите става по-трудно след като заемополучателите напуснат държавата-членка, където е бил отпуснат заемът. С цел свеждане до минимум на неизпълнението на задълженията механизмът ще бъде насочен изключително към студенти на магистърско ниво (т.е. с потенциал за високи доходи) и ще използва партньорски натиск (централен регистър и/или студентски асоциации) и/или стимулиране (известяване на националните агенции за кредитна информация).

Опростената структура на единната програма, описана по-горе, ще улесни гладкото административно въвеждане на гарантирането на студентски заеми.

8. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Мониторингът и оценката следва да бъдат основни елементи от бъдещата програма, която следва да наблегне на добавената стойност на ЕС и изпълнението. По тази причина, с цел да се гарантира добавената стойност на ЕС от програмата, Комисията в сътрудничество с държавите-членки следва редовно да следи и оценява изпълнението и резултатите в сравнение с целите по време на целия период на планиране.

По отношение на мониторинга целта е да се публикува годишен доклад за активността, който ще включва статистически данни и качествена оценка въз основа по-специално на показатели за изпълнение. В приложението към оценката на въздействие на програмата „Учене през целия живот“ е предоставена обща основна рамка от показатели. И двата доклада — този от бенефициерите и от подробните проучвания, ще бъдат използвани за оценяване на въздействието на три нива: частни лица (увеличаване на уменията), институции (интернационализация) и системи (подобряване на качеството, включително прилагане на инструментите на ЕС за признаване и прозрачност).

Освен непрекъснатия мониторинг Комисията ще организира редовни и независими външни оценки, за да се прецени ефективността и ефикасността на програмата. Оценките също така следва допринесат за оценяване на добавената стойност на ЕС от програмата и приноса по отношение на общите и специфичните цели. На равнище ЕС следва да се извърши междинна оценка, която включва и резултатите от *ex post* оценките на настоящите програми. Държавите-членки ще представят на Комисията доклади относно изпълнението и въздействието на програмата поне два пъти (през 2016 г. и 2019 г.).